

1

Visitem el metge

Escotar

pista 1

1 Escolta, dedueix i copia'n tres. Què fa la metgessa amb la malalta?

- Li pren la tensió.
- Li pren la temperatura.
- L'ausculta.
- Li revisa la gola.
- Li revisa les orelles.
- La punxa.

2 Torna a escoltar l'audició, dedueix pel context i relaciona. Per a què s'usa cada medicament?

1 expectorant	☐ Per a combatre la tos.
2 antitussigen	☐ Per a rebaixar la febre.
3 antipirètic	☐ Per a traure fora els mocs de l'aparell respiratori.

Parlar

3 Expressa de manera més formal aquests símptomes usant les paraules del quadre.

inflamada

nàusees

restrenyiment

irritada

■ Tinc ganes de vomitar. ► Sent	____	■ No vaig bé al bany. ► Patisc	____
■ Se m'ha unflat l'orella. ► Tinc l'orella	____	■ Em cou la gola. ► Tinc la gola	____

Llegir

4 Llig l'anunci i respon.

- Quin tipus de producte s'anuncia? Per a què serveix?
- Quin nom té? Quin és el seu eslògan?
- Què representa la imatge que acompanya el text?

Si aquest hivern
no vols passar
ni un sol dia
malalt al llit...

ATURAFRED

les pastilles naturals
que reforcen
les defenses.

ATURAFRED...
i adéu als refredats!

5 Llig en veu alta l'anunci anterior com si el retransmeteres per ràdio.

Escriure

6 Inventa i escriu un fullet per a les pastilles de l'anunci anterior que tinga els apartats següents.

- COMPOSICIÓ. De què estan fetes?
- POSOLOGIA. Com i quan s'han de prendre?
- PROPIETATS. Per a què s'usen?
- PRECAUCIONS. Qui no les ha de prendre?

SABER FER

TASCA FINAL

La comparació de dos llocs relacionats amb la salut

- Has hagut de descriure alguna vegada un lloc comparant-lo amb un altre? Et va resultar fàcil o difícil?
- En què t'has de fixar per a fer una comparació?
- A l'hora de comparar dos llocs, creus que és necessari seguir algun ordre? Per què?

Al final d'aquesta unitat podràs comprovar si SAPS FER la comparació de dos llocs per escrit. Abans llegiràs un conte sobre la salut, treballaràs vocabulari sobre la farmàcia que et servirà per a la descripció final i repassaràs alguns continguts essencials del valencià.

La medicina de Serafí

Aquell divendres, la notícia corregué com la pólvora per tota l'escola. Serafí, el **bidell**, estava ingressat a l'hospital!

Era un home amb tanta energia que semblava impossible que estiguera malalt. I, menys encara, a l'hospital!

La classe de sisé **s'amuntonà** immediatament al voltant de la tutora per preguntar com estava Serafí, si podien anar a visitar-lo i, sobretot, quan tornaria. El volien tant!

–Serafí pateix una greu malaltia respiratòria –explicà Agnès, la tutora–. Ni els metges saben quan tornarà!

La preocupació i el silenci s'apoderaren de la classe i en tot el dia no es va sentir ni el vol d'una mosca.

De vesprada, anant cap a casa, Guillem exclamà de sobte:

–Necessita aire pur!

Mireia i Toni el miraren com si fóra extraterrestre.

–Parle de Serafí, caram! –s'explicà Guillem–. Si està malalt dels pulmons, necessita aire pur, no? Aire de la mar, de la muntanya...

–I què vols? –pregunta Mireia divertida–. Que portem Serafí d'excursió?

–Al revés –digué seriosament Guillem–. Que portem l'excursió a l'hospital!

I tot seguit els exposà el seu pla.

Aquella vesprada tiraren fum els telèfons i els ordinadors però, a l'hora de sopar, tota la classe de sisé tenia clar quin era l'objectiu aquell cap de setmana.

Dilluns de matí, a primera hora, Agnés es trobà amb un espectacle inesperat. Damunt dels pupitres no hi havia ni llibres ni llapis ni bolígrafs ni quaderns, sinó tota una col·lecció de **flascons** i botelles de plàstic i de vidre de totes les mides i de tots els colors. Agnés **quequejà**:

–Què... què... és... tot això?

Aleshores Guillem explicà:

–És aire, Agnés: aire pur per a Serafí! Aquest cap de setmana tots hem anat al camp o a la platja i li hem portat aire pur per als seus pulmons. Com que no pot eixir de l'hospital...

Agnés s'emocionà moltíssim.

–És una idea fantàstica de veres! Li portaré el vostre regal a l'hora de dinar. Li encantarà!

Aquella vesprada, la classe de sisé era la més feliç del món. Segons els va contar Agnés, Serafí havia respirat el contingut de totes les botelles i de tots els flascons i, després, havia assegurat que amb aquella medecina es posaria bo en un tres i no res. I coneixent-lo com el coneixien, els xiquets estaven segurs que compliria la seua paraula.

bidell: persona que atén la porteria i fa encàrrecs en una escola.

s'amuntonà: es posà junta molta gent.

flascons: recipients menuts, semblants a les botelles, que contenen líquids o pólvores.

quequejà: parlà interrompent-se i repetint síl·labes.

SABER MÉS

En totes les narracions podem trobar tres parts.

La part inicial s'anomena plantejament i és la part on es presenten els personatges i es descriu la situació en què es troben.

El nus o trama és la part més llarga de la narració, on s'explica tot el que fan els personatges per resoldre el problema que han d'afrontar.

La part final s'anomena desenllaç i és la part on es conta com acaba la història.

Comprenc el text

- 1** Digues a quina part del conte *La medicina de Serafí* correspon cada afirmació.

- A** El pla té èxit.
- B** La mestra anuncia una mala notícia.
- C** Els xiquets duen a terme un pla.

PLANTEJAMENT ► ☐

NUS ► ☐

DESENLLAÇ ► ☐

- 2** Digues qui és cada un d'aquests personatges de la lectura.

- 3** Observa i respon.

- Com es diu?
- En què treballa?
- Per què no ha anat a l'escola?
- Què senten els xiquets per ell?

- 4** Copia la correcta. Què preocupa Agnès i els xiquets?

- Que ara no hi ha bidell a l'escola.
- Que Serafí no ha vingut a treballar.
- Que Serafí està malalt.

- 5** Completa. Quin és el pla de Guillem perquè Serafí es cure?

El pla de Guillem és que el ☐ tots els companys i les companyes de sisé vagin ☐ o ☐ i porten ☐ per a Serafí.

Treballa expressions del text

- 6** Tria la correcta. Què volen dir aquestes expressions de la lectura?

La notícia corregué com la pólvora.

- A** Que la van saber tots ràpidament.
- B** Que la van saber només unes quantes persones.

No es va sentir ni el vol d'una mosca.

- A** Que tots van parlar en veu baixa.
- B** Que tot va quedar en silenci total.

Els telèfons tiraren fum.

- A** Que els telèfons es van desbaratar.
- B** Que els telèfons funcionaren sense parar.

Explique i interprete

- 7** Relaciona i escriu. Com creus que se sent Agnès en cada moment?

- ☐ emocionada
- ☐ preocupada
- ☐ estranyada

- 1** Quan anuncia que Serafí està malalt.
- 2** Quan veu la taula plena de flascons i botelles buides.
- 3** Quan Guillem li explica per a què són aquells flascons.

- 8** Digues quin és per a tu el moment més emocionant de la història i explica per què.

- 9** EDUCACIÓ CÍVICA. Pensa i respon.

- Quin sentiment envers Serafí creus que demostrin tindre Guillem i els companys amb la seua actitud? Per què?
- Què fas tu per demostrar a un amic o una amiga que l'estimes?

BANC DE PARAULES

PARTS	MEDICAMENTS	ACCIONS
taulell	xarop	pesar-se
aparador	injecció	atendre
expositor	pomada	enregistrar
estanteria	pastilla	prendre la tensió

1 Escribe. A quin medicament del banc de paraules fa referència cada informació?

- N'hi ha d'efervescents, de masticables...
- El prens a cullerades.
- Es punxa amb una xeringa.
- Es posa sobre la pell.

2 Completa amb l'acció del banc de paraules que corresponga.

Un farmacèutic molt amable

Ahir el farmacèutic del poble va molt bé la meua iaia. Després de a la bàscula, la iaia li va demanar si li podia perquè es trobava un poc marejada i ho va fer de seguida. I a més va les dades a l'ordinador per tindre-la controlada. Quanta atenció!

3 Corregeix l'error en cada afirmació. Quina part de la farmàcia és en realitat?

- La taula llarga des d'on s'atén els clients és l'expositor.
- La part coberta de vidres que dóna al carrer és l'estanteria.

FORMACIÓ DE PARAULES: LA PREFIXACIÓ

La **prefixació** consisteix a afegir una partícula anomenada prefix al principi d'una paraula per formar-ne una altra. Exemple: *des-* + *atendre* → *desatendre*.

Entre els prefixos més utilitzats destaquen els que expressen negació o idea contrària (*increïble*, *desatendre*) i els que indiquen situació, tant en l'espai com en el temps (*subaquàtic*, *prehistòric*).

4 Copia substituint les paraules destacades per contraris formats amb els prefixos proposats.

im-
des-
anti-
contra-

En espera...

El malalt estava molt **animat**. Segons les últimes proves era **possible** curar-se! Els resultats **deien** el que havia assegurat el metge que passaria amb aquell tractament **natural**. No obstant això, calia esperar...

Un **grup nominal** és un conjunt de paraules agrupades al voltant d'un substantiu.

El substantiu fa la funció de **nucli** dins del grup nominal. Pot aparèixer sol o acompanyat d'altres paraules que fan de determinant o de complement.

Els articles (*el llibre*), els demostratius (*aquelles taules*), els possessius (*la meua amiga*), els numerals (*tres ordinadors*) i els indefinits (*cap llapis*) fan la funció de **determinant** quan van davant del substantiu.

Els adjectius fan la funció de **complement** tant si van davant com darrere del substantiu (*un bon company* / *una hamaca vella*). També pot fer la funció de complement un grup nominal precedit de preposició (*una casa de fusta* / *el camí a la ciutat*).

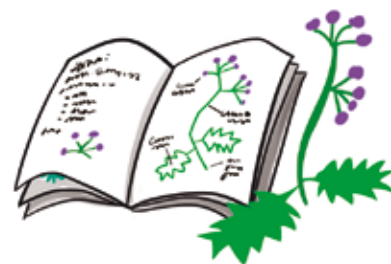
1 Respon.

- Al voltant de quina classe de paraula es formen els grups nominals?
- Quina funció fan els substantius en un grup nominal? I els adjectius?
- Quines paraules poden fer de determinants en un grup nominal?

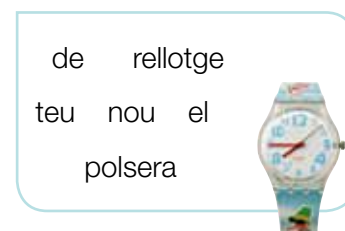
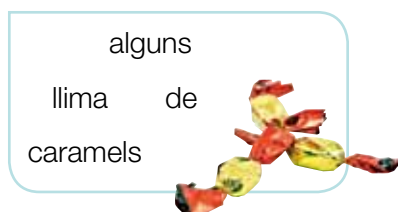
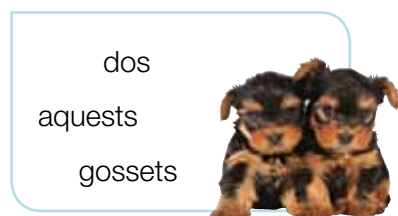
2 Encercla el nucli dels grups nominals subratllats.

Un llibre interessant

Aina és la meua millor amiga. Viu en una casa antiga amb jardí en una zona residencial fantàstica. La seua afició preferida és passejar per la muntanya i collir plantes de totes les classes. I és que vol preparar un llibre sobre herbes medicinals. Que interessant, no trobes?

3 Ordena les paraules i forma un grup nominal per a cada imatge.

4 Analitza els grups nominals següents seguint l'exemple.

- Les cadires de fusta.
- Alguns aliments saludables.
- Els tres abrics nous de pell.
- La nostra amiga anglesa.
- Aquell xarop per a la tos.
- Un bon plat d'ensalada.

Exemple ► Les cadires de fusta.
Det. N. Compl.

La lletra inicial d'una paraula s'escriu amb **majúscula** en els casos següents:

- Al principi d'un text.
- Després de signes que tanquen oracions, com el punt (.), el signe d'interrogació (?), el signe d'admiració (!), etc. Exemple: *Saps on viu el meu amic? Viu en un poble a la vora de la mar.*
- En els noms propis de persones, animals, llocs, etc. Exemple: *Diana, Lex, Vilamarxant.*
- En els títols de contes, pel·lícules, cançons, etc. Exemple: *El gat amb botes, L'edat de gel, La xata merenguera.*

1 Fixa't en les paraules amb majúscula inicial i copia. Després de quins signes de puntuació s'escriu majúscula?

Quanta comèdia!

Dissabte, els pares van dur el meu germà a cal metge. Tenia de tot: mal de cap, mal de panxa, picor de gola... Però sabeu què va dir el metge? Que eren tot romanços! El meu germà només feia comèdia per no haver d'anar a comprar amb els pares. Quina barra!

■ Després de punt (.).	■ Després de signe d'interrogació (?).
■ Després de coma (,).	■ Després de signe d'admiració (!).
■ Després de dos punts (:).	■ Després de punts suspensius (...).

2 Digues quina de les paraules destacades en cada oració s'ha d'escriure amb majúscula inicial i explica per què.

- El meu cosí ha muntat a **oliva** una botiga per vendre oli d'**oliva**.
- El **ferrer** del meu poble té per cognom **ferrer**.
- A la meua gossa li vam posar **lluna** perquè va nàixer una nit de **lluna** plena.
- Els mariners diuen que l'oceà **pacífic** de **pacífic** no en té res.

3 TREBALL COOPERATIU. Copia aquest anunci escrivint majúscula on calga. Després, intercanvia el text amb el del company o companya i corregiu-vos-els.

us agrada la intriga?

doncs no us perdeu «a la **llum del fanal**»,
l'última pel·lícula de la directora aramís teri!

l'estrena serà divendres
al cine d'estiu <<llumsdor>>.
no hi falteu!

La comparació de dos llocs relacionats amb la salut

Ara descriuràs l'interior de dues farmàcies comparant-les entre si. La realització d'aquestes activitats et permetrà planificar bé la redacció del teu text perquè pugues resoldre aquesta tasca final amb èxit.

Prepara el teu treball

- 1 Observa les dues farmàcies i respon per a cada una.

A

B

- És una farmàcia antiga o moderna?
- Quin moble hi ha davant de tot? I al fons? Com són?
- Què hi ha damunt del taulell? Està a la dreta o a l'esquerra?
- Què hi ha a la dreta de l'estanteria? I a l'esquerra?

- 2 Fes una llista amb les coses que tenen en comú les dues farmàcies i els aspectes en què es diferencien.

Demostra que ho saps fer

- 3 Redacta el teu text seguint les indicacions següents.

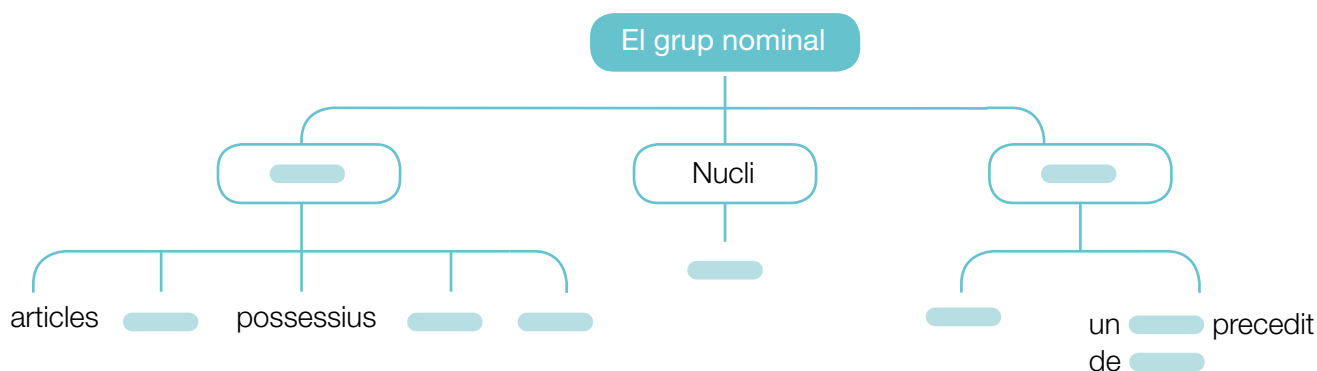
- Comença amb una oració en què digues quin tipus d'establiments compararàs.
- Compara les dues farmàcies seguint aquest ordre:
 1. Què tenen les dues farmàcies davant de tot?
Quins elements tenen diferents? On es troben situats?
 2. Què tenen les dues farmàcies al fons? Què tenen igual?
Què tenen de diferent?
- Utilitza expressions com ara *tant l'una com l'altra tenen...*, *en canvi...*; *les dues s'assemblen en... però es diferencien en...*

1 RESUM. Copia i completa el resum d'aquests continguts de la unitat.

- La prefixació consisteix a formar paraules noves afegint [] d'una paraula una partícula anomenada []
- S'escriu amb majúscula la lletra inicial d'una paraula en els casos següents: al [] d'un text; després de signes que [], com ara []; en els [] de persones, animals, llocs, etc.; i en els [] de contes, pel·lícules, cançons, etc.

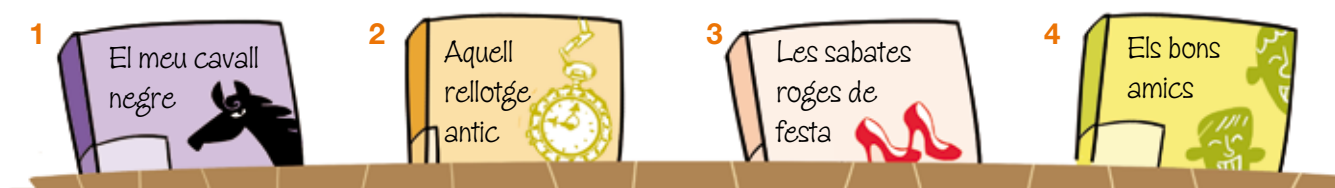
2 ESQUEMA. Copia i completa l'esquema següent.

3 Encercla els prefixos d'aquestes paraules.

- extraradi ■ infidel ■ postdata ■ submarí ■ desagraït

4 Relaciona cada títol amb l'estructura de grup nominal que presenta.

- ☐ Determinant + Nucli + Complement ☐ Determinant + Determinant + Nucli + Complement
- ☐ Determinant + Complement + Nucli ☐ Determinant + Nucli + Complement + Complement

5 Localitza en el text següent un exemple per a cada un dels casos d'ús de la majúscula inicial que has estudiat en la unitat.

Una pel·lícula genial

Ahir vaig anar amb l'oncle Enric al cine a vore «Dies d'aventura». L'heu vista? És una pel·lícula molt divertida. Conta les aventures d'una gosseta que es diu Laila que viatja a Egipte per trobar una poció màgica que cure el seu amo. És genial!

